RECENZE KNIHY MOJMÍRA STAŠKA „ÚTEK NA LAVIČKU BARCELONY“

BOOK REVIEWS: “ESCAPE TO THE BARCELONA BENCH”

J. Štumbauer

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy a sportu

Útek na lavičku Barcelony

(Legendarný Ferdinand Daučík dosiahol najväčšie úspechy ve vynútenom exile)

Mojmír Staško

Vydal SPORT legal s.r.o. Trnava v edici Sportové legendy v roce 2017

V loňském roce jsem oklikou a spíše náhodou získal knihu Mojžíra Staška podrobně popisující pozoruhodný a v mnohém pohnutý život vynikajícího československého fotbalisty Ferdinanda Daučíka. I jako sporthistorik jsem měl až do jejího přečtení v podvědomí pouze to, že byl vynikajícím hráčem Slavie Praha v jejím snad nejslavnějším období na sklonku 30. let, a že reprezentoval Československo na MS 1934 a 1938. Dokonce jsem již dříve použil v jedné monografii notoricky známou fotografii mužstva Slavie pořízenou těsně po vítězství ve Středoevropském poháru v roce 1938, na které Ferdinand Daučík jako kapitán drží vítěznou trofej. Pak mi však informace a reminiscence spojené s jeho jménem víceméně chyběly. Odpověď na to proč tomu tak je, dávají jeho další osudy a zejména jeho emigrace z komunistického Československa. Všichni sportovci – emigranti byli v době tuhého stalinismu důsledně vymazáni z všeobecného povědomí. V tom se víceméně Daučík v mnohém podobá například Áje Vrzáňové, či Jaroslavu Drobnému. Ale na rozdíl od nich, se o něm v Čechách jako o Slovákovi příliš nepsalo ani po listopadu 1989. A je to rozhodně škoda, protože jeho život byl skutečně pozoruhodný.

Ferdinand Daučík se narodil 30. května 1910 v nyní slovenské obci Šahy ležící prakticky na maďarské hranici. S fotbalem začal v rodných Šáhách, pak hrál v Komárně a za I. ČsŠK Bratislava, kterému pomohl probojovat se do nejvyšší soutěže. Jeho spolehlivé výkony mu v roce 1935 otevřely cestu do pražské Slavie, která patřila v té době k evropské špičce. Ve Slavii se stal jedním z jejích klíčových hráčů, získal s ní tři mistrovské tituly (1935, 1937 a 1940) a v roce 1938 jako její kapitán zvedl v Budapešti nad hlavu v té době velmi ceněný Středoevropský pohár (v roli kapitána tehdy zastoupil zraněnou slávistickou legendu Františka Pláničku). Za meziválečné Československo nastoupil celkem do patnácti zápasů a reprezentoval jej i na MS 1934 a 1938. Zejména za výkony na MS 1938 sklídl velký obdiv. V roce 1942 musel opustit Protektorát Čechy a Morava a vrátit se do Bratislavy. Tam zprvu nastupoval jako hráč a postupně se stal i trenérem mužstva. Tehdy nejlepší slovenské mužstvo (pozdější Slovan Bratislava) trénoval i po válce. V letech 1942–1944 trénoval i reprezentaci Slovenského štátu. Sice pomáhal slovenskému odboji, ale po válce zažil neskutečné peripetie. Byl zatčen, potom byl naopak nakrátko dokonce jmenován trenérem reprezentace již komunistického Československa a znovu zatčen. Nakonec se mu podařilo spolu s manželkou a čtyřmi dětmi dobrodružný útek. Přes Švýcarsko se dostal do Itálie, kde se v uprchlickém táboře stal trenérem týmu FC Hungária složeného z fotbalistů uprchlých zejména z východního bloku. Za něj tehdy hrálo i několik velice zajímavých fotbalových jmen, včetně později legendárního Ladislava Kubaly. Po několika přátelských zápasech v Itálii tým odcestoval na turné do Španělska, ve kterém dokázali svěřenci Ferdinanda Daučíka porazit mimo jiné i španělskou reprezentaci. O hráče klubu složeného zejména z podunajských uprchlíků se tak začaly zajímat věhlasné celky z Pyrenejského poloostrova. Největší bitva se strhla o talentovaného Ladislava Kubalu, a to mezi Realem Madrid a FC Barcelona. Kubala si však dal podmínku, že spolu s ním do klubu půjde jako trenér jeho švagr – Ferdinand Daučík. Na tuto podmínku byla ochotna přistoupit jen Barcelona a tak se tento v roce 1950 stal jejím trenérem. V první sezoně pod jeho vedením skončila Barcelona v lize čtvrtá. V další sezoně se už její potenciál projevil naplno. Pod vedením progresivního trenéra vyznávajícího agresivní hru, moderní styl spoléhající se na překvapivé změny taktiky v prů-

běhu zápasu a na nápadité signály, získala nejen ligový titul, ale ovládla i domácí pohár a dokonce i tzv. Latinský pohár, který připadl vítězi turnaje ligových mistrů Španělska, Portugalska, Itálie a Francie. Na hřišti navíc zářil i Ladislav Kubala. Daučík v Barceloně působil do roku 1954. Potom trénoval mimo jiné i Atletico Bilbao, Atletico Madrid, FC Porto, Betis Sevilla či Real Zaragoza. Vedl je v národních i evropských soutěžích, získal s nimi množství trofejí a dotvořil v nich řadu skvělých hráčů. Ferdinand Daučík zemřel 14. listopadu 1986 ve španělském městě Alcalá de Henares.

Výborně napsaná kniha vystudovaného historika, sportovního novináře a velice plodného autora již celkem dvanácti knih z fotbalového prostředí Mojžíře Staška, Útek na lavičku Barcelony, rozhodně stojí za podrobnou četbu, která nám odhalí mnohá, pro většinu z nás dosud neznámá tajemství.

Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

KTVS PF JU

Na Sádkách 305/2a

370 05 České Budějovice

stumba.jcu.cz